Lietas arhīva Nr. C-0080-19/3
ECLI:LV:DAUT:2019:0321.C12286817.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Preiļos 2019.gada 19.martā

Daugavpils tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I. Beitāne,

izskatīja rakstveida procesā vienkāršotās procedūras lietu apdrošināšanas akciju sabiedrības "Baltijas Apdrošināšanas Nams" prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 9.decembrī (ar 2018.gada 14.decembrī papildinājumiem prasības pieteikumam) prasītāja apdrošināšanas akciju sabiedrība "Baltijas Apdrošināšanas Nams" iesniedza tiesā prasību pret atbildētāju /pers. B/ par naudas piedziņu.

Ar Daugavpils tiesas 2016.gada 14.decembra tiesnese s I.Stivriņas lēmumu tika atteikts pieņemt apdrošināšanas akciju sabiedrības "Baltijas Apdrošināšanas Nams" prasību pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Ar Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 2.februāra lēmumu Daugavpils tiesas 2016.gada 14.decembra tiesneses I.Stivriņas lēmums tika atcelts, nododot jautājumu jaunai izskatīšanai Daugavpils tiesai.

Ar Daugavpils tiesas 2017.gada 14.jūnija tiesnese s R.Krēsliņas lēmumu tika atteikts pieņemt apdrošināšanas akciju sabiedrības "Baltijas Apdrošināšanas Nams" prasību pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Ar Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 18.septembra lēmumu Daugavpils tiesas 2017.gada 14.jūnija tiesneses R.Krēsliņas lēmums tika atcelts, nododot jautājumu jaunai izskatīšanai Daugavpils tiesai.

Ar Daugavpils tiesas 2017.gada 24.oktobra tiesneses I.Beitānes lēmumu tika pieņemta apdrošināšanas akciju sabiedrības "Baltijas Apdrošināšanas Nams" prasība pret /pers. B/ par naudas piedziņu un ierosināta civillieta Nr. C12286817.

Saskaņā ar 2012.gada 12.decembra Eiropas Parlamenta un padomes Regulas (ES) Nr.1215/2012 "Par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās" 26.panta 2.punktu 2017.gada 14.novembrī atbildētājs tika informēts par tiesībām apstrīdēt jurisdikciju. Atbildētājs jurisdikciju nav apstrīdējis, tāpēc šī lieta ir piekritīga Daugavpils tiesai, Latvijā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar Konvenciju par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās, 5.panta 3. punktu personu, kuras domicils ir valstī, kurai ir saistoša šī konvencija, citā valstī, kurai ir saistoša šī konvencija, var iesūdzēt - lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazi-deliktu - tās vietas tiesā, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu.

Tā kā šajā konkrētajā situācijā notikums, kas radīja kaitējumu, ir iestājies /adrese/, tad attiecīgi šīs lietas piekritība ir Daugavpils tiesai.

2007.gadā prasītājs un apdrošinājuma ņēmējs /pers. B/, noslēdza sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas standartlīgumu, par ko prasītājs ir izdevis polisi Nr.NA058317, saskaņā ar kuru prasītājs apdrošināja transportlīdzekļa CADILLAC SRX, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, īpašnieka civiltiesisko atbildību.

2008.gada 11.jūnijā /adrese/ starp zaudējumu nodarījušo transportlīdzekli, kuru vadīja atbildētājs, un transportlīdzekli AUDI A6, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, notika ceļu satiksmes negadījums, ko apliecina starp zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa vadītāju un cietušā transportlīdzekļa vadītāju aizpildīts saskaņotais paziņojums.

Par notikušo CSNg prasītājs 2008.gada 17.jūnijā saņēma OCTA apdrošināšanas atlīdzības pieteikumu, saskaņā ar kuru prasītājam tika paziņots par CSNg un pieteikti cietušajam transportlīdzeklim CSNg rezultātā nodarītie bojājumi.

Saskaņā ar OCTA likuma 31.panta pirmo daļas nosacījumiem prasītājs par atbildīgu CSNg izraisīšanā ir atzinis atbildētāju.

Tā kā atbildētājs tika atzīts par CSNg izraisītāju, prasītājam saskaņā ar OCTA likuma 18.pantu un 31.panta otro daļu iestājās pienākums atlīdzināt cietušajam transportlīdzeklim CSNg rezultātā nodarītos zaudējumus, par ko prasītājs pieņēma lēmumu un pārskaitīja cietušā transportlīdzekļa īpašniekam/turētājam zaudējumu summu 337,51 LVL, kas atbilst 480,23 EUR apmērā.

Zaudējumu apmēru prasītājs ir noteicis atsaucoties uz OCTA likuma 37.panta trešo daļu, 38.panta pirmo daļu un 26.pantu.

Cietušā transportlīdzekļa zaudējumus ir noteicis Sauszemes transportlīdzekļu tehniskais eksperts, saskaņojot zaudējumu aprēķinu, ņemot vērā cietušajam transportlīdzeklim nodarītos bojājumus, kas ir fiksēti cietušā transportlīdzekļa apskates protokolā.

Saskaņā ar OCTA likuma 36.panta pirmās daļas 2. un 3.punktu: „(1) Ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajām personām ir šādi pienākumi: 2) saglabāt un uzrādīt bojāto mantu tādā stāvoklī, kādā tā bija pēc ceļu satiksmes negadījuma, līdz laikam, kad šajā likumā noteiktajā kārtībā ir fiksēti mantai nodarītie bojājumi vai saņemts atteikums veikt bojātās mantas apskati; 3) sniegt informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam pēc tā pieprasījuma". Savukārt saskaņā ar šī paša likuma panta otro daļu: "(2) Ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajam transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums nekavējoties (tiklīdz tas iespējams) paziņot par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam šādā veidā: 2) ja transportlīdzekļa īpašnieks ir persona, kura nepretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, viņš iesniedz apdrošinātājam, ar kuru noslēgts civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas līgums, vai, ja tāda nav, Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam aizpildītu saskaņoto paziņojumu gadījumā, kad ceļu satiksmes negadījuma apstākļi fiksēti, izmantojot saskaņotā paziņojuma veidlapas, vai rakstveidā informē par ceļu satiksmes negadījumu, ja ceļu satiksmes negadījuma apstākļus fiksējusi Valsts policija".

Šajā konkrētajā gadījumā, atbildētājs ir persona, kura nepretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, tāpēc tam bija pienākums iesniegt atbildētājam savu saskaņotā paziņojuma eksemplāru.

Ievērojot minēto nosacījumu, prasītājs nosūtīja atbildētājam 2008.gada 15.jūlijā vēstuli Nr.ZD-2/08-1014, "Par negadījumu 2008.gada 11.jūnijā Daugavpilī", lūdzot atbildētāju līdz 2008.gada 29.jūlijam sniegt paskaidrojumus par CSNg apstākļiem, kā arī atrādīt zaudējumu nodarījušo transportlīdzekli.

Saņemt paskaidrojumus no abu CSNg iesaistīto transportlīdzekļu vadītājiem palīdz apdrošinātājam vispusīgi un nekļūdīgi izvērtēt katra CSNg

iesaistītā transportlīdzekļa vadītāja atbildību par CSNg rezultātā nodarītajiem zaudējumiem kā to paredz OCTA likuma 31.panta pirmā daļa, proti: "Apdrošinātāji, kas ir apdrošinājuši ceļu satiksmes negadījumos iesaistīto transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, ņemot vērā ceļu satiksmes negadījuma apstākļus, izvērtē un nosaka katras ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas atbildību par nodarītajiem zaudējumiem."

Savukārt saskaņā ar OCTA likuma 41.panta pirmās daļas 1.punkta d) apakšpunktu: "Apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret transportlīdzekļa vadītāju, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus trešajai personai, ja tas nav iesniedzis aizpildītu saskaņoto paziņojumu šajā likumā noteiktajā kārtībā vai nav sniedzis informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem apdrošinātājam pēc tā pieprasījuma".

Ņemot vērā to, ka atbildētājs līdz 2008.gada 29.jūlijam, kā arī pēc tam nav sniedzis prasītājam paskaidrojumus par CSNg apstākļiem un nav atrādījis zaudējumu nodarījušo transportlīdzekli, kā arī nav iesniedzis savu saskaņotā paziņojuma eksemplāru, prasītājs, pamatojoties uz OCTA likuma 41.panta pirmās daļas 1.punkta d) apakšpunktu 2010.gada 20.oktobrī nosūtīja atbildētājam regresa pieteikumu ar lūgumu ne vēlāk kā līdz 2010.gada 17.novembrim atmaksāt prasītājam izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību par cietušo transportlīdzekli 337,51 LVL apmērā, kas atbilst 480,23 EUR.

2014.gada 19.jūnijā prasītājs atkārtoti atbildētājam nosūtīja regresa pieteikumu ar lūgumu ne vēlāk kā līdz 2014.gada 21.jūlijam atmaksāt prasītājam izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību par cietušo transportlīdzekli 337,51 LVL apmērā, kas atbilst 480,23 EUR. Atkārtoti nosūtītais regresa pieteikums no pasta tika atsūtīts atpakaļ ar atzīmi, ka beidzies glabāšanas laiks.

Ņemot vērā, ka atbildētājs prasīto zaudējumu summu prasītājam neatlīdzināja, prasītājs pret atbildētāju tiesā iesniedza pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā.

Saskaņā ar tiesas lēmumu lietā Nr.3-12/1215 pieteikums tika atstāts bez izskatīšanas pamatojoties uz Civilprocesa likuma 406.^{6} panta otro daļu, kas nosaka, ka pieteikums tiek atstāts bez izskatīšanas, jo brīdinājuma izsniegšana parādniekam nebija iespējama.

Tā kā atbildētājs līdz šī pieteikuma sagatavošanas dienai nav atlīdzinājis prasītājam nodarītos zaudējumus, prasītājs ir spiests tiesā iesniegt šo prasības pieteikumu un lūdz tiesu no atbildētāja piedzīt zaudējumus pilnā apmērā.

Prasītāja ieskatā no atbildētāja piedzenami arī likumiskie kavējuma procenti par maksājuma kavējumu kā to nosaka Civillikuma 1753 .pants.

Likumiskie procenti ir aprēķināti par laika periodu no pirmās kavējuma dienas, kas seko pēc dienas, kas norādīta regresa pieteikumā kā zaudējumu samaksas pēdējā diena līdz 2016.gada 31.oktobrim.

Tā kā apdrošināšanas atlīdzības pieteikums par transportlīdzekļa nodarītajiem zaudējumiem ir svešvalodā, prasītājam bija jātulko un noteiktā kārtībā jāapliecina minētais dokuments, un jāveic samaksa par tulkojumu un apliecināšanu.

Prasītājs norāda tiesai, ka tas nav izmantojis mediāciju strīda risināšanai pirms vēršanās tiesā, jo atbildētajam nevēlas izmantot meditāciju.

Prasītājs, iepazīstoties ar Satversmes tiesas 2018.gada 6.jūnija spriedumu lietā Nr.2017-21-01, secina, ka prasītāja celtā prasība ir papildināma, jo ar minēto Satversmes tiesas spriedumu ir mainījies to faktisko apstākļu sastāvs, kas ietilpst pierādīšanas priekšmetā.

Lai rastu atbildi uz jautājumu, vai konkrētajā gadījumā ir radies atbildētāja tiesību aizskārums, ir nepieciešama sprieduma nolēmumu daļas interpretācija kopsakarā ar sprieduma motīvu daļu. Šāds prasītāja viedoklis ir pamatots ne tikai ar tiesību doktrīnas atziņām, bet arī ar pašas Satversmes tiesas spriedumiem. Tā, piemēram, 2006.gada 15.jūnija spriedumā lietā Nr.2005-13-0106, Satversmes tiesa, lai pieņemtu nolēmumu šajā lietā un, lai izprastu cita tiesas sprieduma nolēmumu daļu, detalizēti analizēja šī cita sprieduma secinājumu daļu un izvirzīja tēzi: "Turklāt, lemjot par to, vai konkrētais jautājums ir „ izspriests prasījums", vērā ņemama ne vien attiecīgā sprieduma nolēmumu daļa, bet arī spriedumā izdarītie secinājumi un tiesību sistēmas attīstība laika posmā pēc sprieduma pasludināšanas".

Arī 2018.gada 6.jūnija sprieduma lietā Nr.2017-21-01 nolēmumu daļā ietverto nolēmumu Satversmes tiesa ir attiecinājusi nevis uz visām personām, bet gan uz konkrētu personu loku -personām, kurām apstrīdētā norma tikusi piemērota vai būtu jāpiemēro tiesā, nosakot normas spēkā neesamības brīdi - pamattiesību aizskāruma brīdi.

Atbilstoši Satversmes tiesas 2018.gada 6.jūnija sprieduma lietā Nr.2017-21-01 14.punktā secinājumu daļā norādītajam: "Lai izvērtētu Satversmes 105.pantā noteikto pamattiesību ierobežojuma konstitucionalitāti jānoskaidro:

1) vai pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar likumu;

2) vai pamattiesību ierobežojumam ir leģitīms mērķis;

3) vai pamattiesību ierobežojums ir samērīgs ar tā leģitīmo mērķi".

Prasītājs ir norādījis, ka Satversmes tiesa ir konstatējusi, ka apstrīdētajā normā ietvertais pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar likumu un ietvertajam pamattiesību ierobežojumam ir leģitīms mērķis - citu personu tiesību aizsardzība.

Izvērtējot, vai pamattiesību ierobežojums ir samērīgs ar tā leģitīmo mērķi, Satversmes tiesa pārbaudīja:

"1) vai izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai jeb vai ar izraudzīto līdzekli var sasniegt leģitīmo mērķi;

2) vai šāda rīcība ir nepieciešama jeb vai leģitīmo mērķi nevar sasniegt ar indivīda tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem;

3) vai ierobežojums ir atbilstošs jeb vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām nodarīto kaitējumu" (Satversmes tiesas 2018.gada 6.jūnija sprieduma lietā Nr.2017-21-01, 14.punkts).

Satversmes tiesa nonāca pie secinājuma, ka izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīma mērķa sasniegšanai, jo: "Tādējādi tiek aizsargātas arī apdrošinātāja intereses, jo gadījumā, kad nav iesniegts otrs saskaņotā paziņojuma eksemplārs, apdrošinātājs var piedzīt zaudējumus no tā transportlīdzekļa vadītāja, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus trešajai personai. Apstrīdētā norma pēc būtības nodrošina to, ka apdrošināšanas gadījumā iesaistītās personas pilda tām noteiktās saistības un sniedz apdrošinātājam informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem, iesniedzot aizpildītus abus saskaņotā paziņojuma eksemplārus. Savukārt personas pilda OCTA likuma 36. panta otrās daļas 2. punktā noteikto pienākumu iesniegt apdrošinātājam savu saskaņotā paziņojuma eksemplāru, lai apdrošinātājs pret tām neceltu regresa prasību un tām nevajadzētu segt apdrošinātājam radušos zaudējumus. Šādā veidā tiek sasniegts pamattiesību ierobežojuma leģitīmais mērķis" (Satversmes tiesas 2018.gada 6.jūnija sprieduma lietā Nr.2017-21-01, 18.punkts).

Pamats, kā dēļ apstrīdēta norma tika atzīta par neatbilstošu 105.pantam, ir apstāklis, ka Satversmes tiesa uzskatīja, ka izvēlētais līdzeklis leģitīmā mērķa sasniegšanai nav samērīgs. Satversmes tiesa norāda: "Satversmes tiesa secina, ka pastāv saudzējošai leģitīmā mērķa sasniegšanas līdzeklis. Apdrošinātājam noteiktais papildu pienākums, proti, pienākums pieprasīt aizpildītu saskaņotā paziņojuma eksemplāru, mazāk aizskar apdrošinātā pamattiesību un vienlaikus neuzliek nesamērīgi lielu slogu apdrošinātājam, ņemot vērā apdrošinātāja un apdrošinātā nelīdzvērtīgo situāciju. Tas ir uzskatāms par saudzējošāku līdzekli, ar kuru leģitīmo mērķi var sasniegt tādā pašā kvalitātē" (Satversmes tiesas 2018.gada 6.jūnija sprieduma lietā Nr.2017-21-01, 19.punkts).

Tādējādi Satversmes tiesa ir uzskatījusi, ka gadījumā, ja apdrošinātājs ir vērsies ar regresa prasību pret personu, pirms tam neatgādinot un nelūdzot saskaņotā paziņojuma iesniegšanu, attiecībā uz personu, pret kuru vērsta šāda prasība, ir pārkāptas Satversmes 105 .pantā garantētās tiesības un ir radies pamattiesību aizskārums. Bet, ja apdrošinātājs šādu atgādinājumu ir nosūtījis, tad saskaņā ar minēto Satversmes tiesas spriedumu, pamattiesību aizskārums personai nav radies, jo ne jau pati regresa prasība kā tāda ir atzīta par antikonstitucionālu (tieši pretēji, prasība ir atzīta par tiesisku un svarīgu visai OCTA sistēmai), bet gan atgādinājuma neesamība, pieprasot regresu.

To apstiprina arī Satversmes tiesas spriedumā ietvertais secinājums, kurā ir analizēta šobrīd spēkā esošā tiesību norma, kas paredz apdrošinātāja tiesības saskaņotā paziņojuma neiesniegšanas gadījumā, ja apdrošinātājs ir nosūtījis atgādinājumu: "Pēc tam, kad izskatāmā lieta tika ierosināta Satversmes tiesā, likumdevējs atkārtoti vērtēja apstrīdētās normas ietekmi uz minēto personu grupu pamattiesībām. Likumdevējam uzskatot, ka praksē apstrīdētā norma tiek piemērota formāli, tika atzīts, ka tajā noteiktais nesamērīgi ierobežo apdrošinātās personas pamattiesības. Tāpēc likumdevējs nolēma, ka apstrīdētā norma ir grozāma, uzliekot apdrošinātājam papildu pienākumu -pieprasīt aizpildītu saskaņotā paziņojuma eksemplāru [sk. Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas 2017. gada 21. novembra un 13. decembra sēžu audioierakstus lietas materiālos]. Satversmes liesa secina, ka pastāv saudzējošāks leģitīmā mērķa sasniegšanas līdzeklis. Apdrošinātājam noteiktais papildu pienākums, proti, pienākums pieprasīt aizpildītu saskaņotā paziņojuma eksemplāru, mazāk aizskar apdrošinātā pamattiesības un vienlaikus neuzliek nesamērīgi lielu slogu apdrošinātājam, ņemot vērā apdrošinātāja un apdrošinātā nelīdzvērtīgo situāciju. Tas ir uzskatāms par saudzējošāku līdzekli, ar kuru leģitīmo mērķi var sasniegt tādā pašā kvalitātē" (Satversmes tiesas 2018.gada 6.jūnija sprieduma lietā Nr.2017-21-01, 19.punkts).

Līdz ar to, vispārējās jurisdikcijas tiesai, izskatot lietu pēc būtības, ir jānodibina ir vai nav bijis atgādinājums iesniegt saskaņoto paziņojumu un kāda ir bijusi atbildētāja reakcija uz to. Ja tāds ir bijis, bet atbildētājs to ir noignorējis, tad celtā regresa prasība nerada nekādu atbildētāja tiesību aizskārumu, jo tādā gadījumā izpildās visi Satversmes tiesas nosauktie kritēriji, lai konstatētu, ka nav noticis personas konstitucionālo tiesību aizskārums, t.i.:

1) pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar likumu;

2) pamattiesību ierobežojumam ir leģitīms mērķis;

3) pamattiesību ierobežojums ir samērīgs ar tā leģitīmo mērķi.

Prasītāja ir norādījusi, ka laikā, kad notika ceļu satiksmes negadījums un joprojām ir spēkā Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma, turpmāk - OCTA likums, 36.panta otrās daļas 2.punktā ietvertā norma, kas nosaka transportlīdzekļa vadītāja pienākumu 10 dienu laikā no ceļu satiksmes negadījuma dienas iesniegt apdrošinātājam savu saskaņotā paziņojuma eksemplāru. Attiecībā uz šo pienākumu nav notikušas nekādas izmaiņas un kā toreiz, tā arī tagad, transportlīdzekļa vadītājam ir jāpilda minētās likuma prasības. Taču atbildētājs šīs prasības neizpildīja - atbildētājs, pretēji OCTA likuma 26.panta otrās daļas 2.punkta noteikumiem, neiesniedza prasītājam savu saskaņotā paziņojuma eksemplāru.

Ņemot vērā, ka prasītājam bija nepieciešams saņemt informāciju no transportlīdzekļa CADILLAC SRX, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, turpmāk - Zaudējumus nodarījušais t/1, vadītāja, prasītājs rīkojās labticīgi un nosūtīja lūgumu transportlīdzekļa vadītājam (atbildētājam lietā), atgādinot par nepieciešamību izpildīt OCTA likuma 26.panta otrās daļas 2.punkta prasības un lūdzot tomēr iesniegt savu saskaņotā paziņojuma eksemplāru, vienlaicīgi norādot arī uz sekām, ja tas netiks izdarīts.

Ne OCTA likuma 26.panta otrās daļas 2.punktā noteiktajā termiņā, ne arī pēc lūguma nosūtīšanas prasītājam saskaņotais paziņojums netika iesniegts. Kā arī civillietas iztiesāšanas gaitā atbildētājs savu saskaņotā paziņojuma eksemplāru nav iesniedzis. Lūgums iesniegt saskaņoto paziņojumu atbildētājam tika nosūtīts ierakstītā sūtījumā uz Saskaņotajā paziņojumā norādīto adresi, kas sakrīt arī ar polisē norādīto atbildētāja adresi, un kura tobrīd bija arī viņa deklarētā dzīvesvietas adrese, taču no atbildētāja puses nekādu informāciju prasītājs nesaņēma, tāpat arī no atbildētāja puses nesekoja nekāda rīcība šajā sakarā.

Prasītājam, kuram bija pienākums veikt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, nebija iespējams pārliecināties par zaudējumus nodarījušā transportlīdzekļa bojājumiem atbilstoši tam, kā to paredz OCTA likuma 36.panta sestā daļa. Ja apdrošinātājam tiek liegtas jebkādas iespējas pārliecināties, ka kādas personas pieteiktie bojājumi patiešām ir gūti konkrētā ceļu satiksmes negadījuma rezultātā, tad prasītājs pat nevarēja pārliecināties, ka pieteiktais CSNg vispār ir noticis, tāpēc tam atlika tikai paļauties uz personas, kas apgalvo, ka ir cietušais, teikto. Nemaz nerunājot par to, ka prasītājam bija liegta iespēja izslēgt vai minimizēt krāpšanas riskus, pārliecināties par pašu negadījuma faktu, apstākļiem, veikt abos saskaņotā paziņojuma eksemplāros atspoguļotās informācijas salīdzināšanu.

Prasītājs bija rīkojies ļoti rūpīgi un veicis visas iespējamās darbības, lai iegūtu lēmuma pieņemšanai nepieciešamo informāciju, kas no atbildētāja puses tika vienkārši ignorētas. Prasītājs veica iespējami daudz darbību, lai noskaidrotu visu nepieciešamo informāciju, bet saskaroties ar prasītāja likumīgo interešu ignorēšanu no atbildētajā puses, bija spiests tomēr veikt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, nesaņemot atbildētāja saskaņotā paziņojuma eksemplāru, tādējādi nespējot pilnvērtīgi pārliecināties par sava lēmuma pamatotību. Rīcība, kad atbildētājs ir izraisījis ceļu satiksmes negadījumu, nav par to paziņojis apdrošinātājam atbilstoši OCTA likuma 36.panta otrās daļas 2.punkta prasībām, kā arī nav atsaucies uz paša atbildētāja saskaņotajā paziņojumā, kura sakrīt arī ar viņa OCTA polisē norādīto adresi, nosūtīto aicinājumu, faktiski ignorējot visas prasītāja tiesības, ir vērtējama kā augstākā mērā vieglprātīga un pretēja Civillikuma 1.pantā ietvertajam labas ticības principam.

Rastos situācija, ka persona, kuras vietā apdrošinātājam ir jāatlīdzina zaudējumi trešajai personai, var pilnībā ignorēt savus pienākumus, neciest šo pienākumu ignorēšanās dēļ, savukārt citai personai, kas ir apdrošinātājs, tik un tā attiecībā pret trešajām personām ir jāizpilda savi pienākumi.

Šādas situācijas pieļaušana grauj ne tikai transportlīdzekļu obligātās civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas sistēmu un uzliek nesamērīgi lielu slogu apdrošinātājam, bet arī nostāda absolūti nevienlīdzīgā situācijā divas privātpersonas - apdrošinātāju un personu, kuras vietā apdrošinātājs uzņēmies atlīdzināt zaudējumus saskaņā ar noslēgto apdrošināšanas līgumu, kas ir pretrunā ar Satversmes tiesas nolemto: "Tiesiskajās attiecībās starp apdrošinātāju un apdrošināto ir jāaizsargā arī apdrošinātāja tiesības uz īpašumu, savukārt apdrošinātais šajās tiesiskajās attiecībās iesaistās, lai aizsargātu savas tiesības uz īpašumu. Likumdevējam, radot tiesisko regulējumu, gadījumā, kad saduras divu vai vairāku privātpersonu tiesības, tās jālīdzsvaro tā, lai ikvienas personas pamattiesību ierobežojums būtu pēc iespējas mazāks. Taisnīguma princips prasa panākt iespējami taisnīgāku līdzsvaru starp dažādu sabiedrības locekļu pretrunīgajām interesēm (sk., piemēram, Satversmes tiesas 2010.gada 15.marta sprieduma lietā Nr. 2009-44-01 23. punktu). Privāttiesiskajās attiecībās starp apdrošinātāju un apdrošināto apdrošinātāja rīcībā parasti ir daudz lielāki resursi, piemēram, materiālie resursi un cilvēkresursi, nekā var būt transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja rīcībā. Lai taisnīgi līdzsvarotu apdrošinātāja un apdrošinātā intereses, likumdevējam ir jāņem vērā šo tiesību subjektu nelīdzvērtīgā situācija (sal: Satversmes tiesas 2011. gada 27, janvāra sprieduma lietā Nr. 2010-22-01 13.3. punkts). Tas nozīmē, ka likumdevējam ir jāizvēlas tādi līdzekļi, kas iespējami mazāk ierobežotu apdrošinātā tiesības un intereses, turklāt neuzliekot nesamērīgi lielu slogu apdrošinātājam "(Satversmes tiesas 2018.gada 6.jūnija sprieduma lietā Nr.2017-21-01, 19.punkts).

Satversmes tiesas tiesnesis Jānis Neimanis ir paudis savas atsevišķās domas lietā Nr. 2017-21-01 "Par Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41. panta pirmās daļas 1. punkta "d" apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam", norādot, ka: "Izskatāmajā lietā Satversmes tiesa vērsa savu uzmanību tikai uz transportlīdzekļa vadītāja īpašuma tiesībām, taču privāttiesiskās attiecībās vienlīdz būtiskas ir arī otras puses (izskatāmajā gadījumā - apdrošinātāja) īpašuma tiesības, kas garantētas Satversmes 105. pantā. Satversmes tiesas spriedums ir radījis šādiem apdrošinātājiem īpašuma tiesību aizskārumu" (sk. "Latvijas Vēstnesis", 152 (6238),02.08.2018.).

Prasītāja lūdza piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam: zaudējumus 480,23 EUR; likumiskos kavējuma procentus 65,76 EUR, kas aprēķināti skaitot no nākošās dienas, kas seko pēc regresa pieteikumā norādītās zaudējumu summas pēdējās apmaksas dienas (13.09.2014.) līdz 31.10.2016.; visus ar tiesāšanos saistītos izdevumus - valsts nodeva 81,90 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR; atzīt prasītājai tiesības saņemt likumiskos procentus par savlaicīgi neatlīdzināto zaudējumu (pēc likmes 6% gadā) no neatmaksātās parāda summas par laika periodu no sprieduma taisīšanas dienas līdz sprieduma izpildei; piedzīt no atbildētāja ar lietas vešanu saistītos izdevumus par dokumenta tulkošanu un apliecināšanu 3,96 EUR

apmērā.

Norādīts, ka lietas iztiesāšana tiesas sēdē nav nepieciešama.

Ar 2017.gada 14.decembra grozījumiem Civilprocesa likumā, kas stājās spēkā 2018.gada 15.janvarī, termins „maza apmēra prasības lieta" aizstāts ar terminu „vienkāršotās procedūras lieta". Atbilstoši minēto grozījumu 49.punktam, ar kuru papildināti Civilprocesa likuma Pārejas noteikumi ar 138.punktu, - „lietas, kas ierosinātas par maza apmēra prasībām, un lietas, par kurām strīds izskatīts Rūpnieciskā īpašuma Apelācijas padomē līdz grozījumu šā likuma 250.^{25}, 250.^{26} un 250.^{27} pantā par saīsinātā sprieduma un sprieduma sastādīšanas lūguma spēkā stāšanās dienai, izskata šā likuma 250.^{25}, 250.^{26} un 250.^{27} pantā noteiktajā kārtībā, kāda spēkā līdz 2018.gada 1.martam".

2017.gada 14.novembrī atbildētājs tika informēts, ka saskaņā ar 2012.gada 12.decembra Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 "Par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās" 26.panta 2.punktu viņam ir tiesības apstrīdēt tiesas jurisdikciju, tas ir, ka lietu izskatīs Daugavpils tiesa, Latvijā. Atbildētājam dokumenti tika nosūtīti saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{2}panta noteikumiem - Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 13.novembra regulā (EK) Nr.1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (dokumentu izsniegšana), un ar ko atceļ Padomes regulu (EK) Nr.1348/2000, paredzētajā kārtībā, dokumenti atbildētājam izsniegti 2018.gada 29.janvārī.

Atbildētājs pret jurisdikciju iebildumus nav cēlis, tāpēc lieta tiek izskatīta Daugavpils tiesā, Latvijā.

2017. gada 14.novembrī atbildētājam nosūtīts prasības pieteikums, nosakot termiņu 30 dienas no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas aizpildītas paskaidrojuma veidlapas par prasību iesniegšanai. Paskaidrojumu atbildētājs nav sniedzis.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa (redakcija līdz 2018.gada 1.martam) nosaka, ka, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu.

2018.gada 6.jūnijā tiesnese noteica civillietas skatīšanu rakstveida procesā. Prasītājam un atbildētājam ir paziņots datums, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

2019.gada 14.janvārī tiesnese noteica civillietas skatīšanu rakstveida procesā un atbildētājam nosūtīti prasības pieteikuma papildinājumi. Prasītājam un atbildētājam ir paziņots datums, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Atbildētājam dokumenti tika nosūtīti saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{2}panta noteikumiem - Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 13.novembra regulā (EK) Nr.1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (dokumentu izsniegšana), un ar ko atceļ Padomes regulu (EK) Nr.1348/2000, paredzētajā kārtībā, dokumenti, tostarp prasības pieteikums, tiesas paziņojumi atbildētājam izsniegti 2017.gada 30.novembrī, 2018.gada 29.janvārī, 2018.gada 2.septembrī, 2019.gada 1.martā.

Līdz ar to uzskatāms, ka lietas dalībniekiem paziņots lietas izskatīšanas datums rakstveida procesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu, pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei.

Prasītāja nav pieteikusi noraidījumu. Atbildētājs nav iesniedzis paskaidrojumu par prasības pieteikumu, nav lūdzis lietas izskatīšanu tiesas sēdē un nav pieteicis noraidījumu.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudot rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnā apmērā.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atbildētājs nav izmantojis savas Civilprocesa likuma 250.^{23} un 74.pantā paredzētās tiesības – nav sniedzis paskaidrojumus, nav cēlis iebildumus pret prasību un nav apstrīdējis prasības pieteikumā norādītos faktus, kā arī nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, līdz ar to secināms, ka atbildētājam nav pamatotu iebildumu pret prasību. Lai gan, atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta piektajai daļai, prasības pieteikumā norādītie fakti atzīstami par pierādītiem, tiesa tos vērtē atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta prasībām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.pantu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Lietā nav strīda, ka 2008.gada 11.jūnijā plkst. 16.15 /adrese/, notika ceļu satiksmes negadījums (sadursme), starp atbildētājam piederošo transportlīdzekli CADILLAC SRX, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, kuru vadīja atbildētājs un transportlīdzekli AUDI A6 ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, kurā rezultātā tika nodarīti zaudējumi /pers. J/ īpašumā esošajam transportlīdzeklim AUDI A6 ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/.

Minēto faktu apstiprina 2008.gada 11.jūnijā starp zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa CADILLAC SRX, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, vadītāju - atbildētāju un cietušā transportlīdzekļa AUDI A6 ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ vadītāju aizpildīts saskaņotais paziņojums par ceļu satiksmes negadījumu.

Lietā esošais 2007.gada 24.oktobra standartlīgums apstiprina, ka 2007.gadā prasītājs un apdrošinājuma ņēmējs /pers. B/, noslēdza sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas standartlīgumu, par ko prasītājs ir izdevis polisi Nr.NA058317, saskaņā ar kuru prasītājs apdrošināja transportlīdzekļa CADILLAC SRX, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, īpašnieka civiltiesisko atbildību.

Kā ir redzams no lietā esošiem pierādījumiem, tad par notikušo CSNg prasītājs 2008.gada 17.jūnijā saņēma OCTA apdrošināšanas atlīdzības pieteikumu, saskaņā ar kuru prasītājam tika paziņots par CSNg un pieteikti cietušajam transportlīdzeklim AUDI A6 ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ CSNg rezultātā nodarītie bojājumi.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 31.panta pirmo daļu, apdrošinātāji, kas ir apdrošinājuši ceļu satiksmes negadījumos iesaistīto transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, ņemot vērā ceļu satiksmes negadījuma apstākļus, izvērtē un nosaka katras ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas atbildību par nodarītajiem zaudējumiem.

Ievērojot minēto nosacījumu prasītājs par atbildīgu CSNg izraisīšanā ir atzinis atbildētāju.

Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā cietušajām trešajām personām radās zaudējumi, kas saistīti ar transportlīdzeklim AUDI A6 ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, rādīto bojājumu novēršanu, ko apstiprina 2008.gada 12.jūnija transportlīdzekļa apskates protokols Nr.363, 2008.gad 17.jūnija aprēķins par transportlīdzekļa remontu.

No lietā esošiem pierādījumiem ir redzams, ka prasītājs izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību, aprēķinot remonta izdevumu summu 337,51 LVL, kas atbilst 480,23 EUR apmērā. Izmaksas faktu apstiprina lietas materiālos esošais maksājuma uzdevums Nr.38, izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību 480,23

EUR (337,51 LVL). Līdz ar to zaudējumu summa ir 480,23 EUR.

Ar iepriekš minētajiem pierādījumiem kopumā apstiprinās fakts, ka CSNg rezultātā trešās personas mantai nodarīti zaudējumi 480,23 EUR apmērā un prasītāja šo summu ir izmaksājusi.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 18. pants noteic, ka, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda, saskaņā ar apdrošinātāja atbildības limitu atlīdzina šajā likumā noteiktajā kārtībā novērtētos zaudējumus, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarīti trešajai personai.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta pirmās daļas 1.punkta "d" apakšpunktu (redakcijā, kas bija spēkā no 2007.gada 1.novembra līdz 2017.gada 15.decembrim), apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret ceļu satiksmes negadījumu izraisījušā transportlīdzekļa vadītāju, ja tas apzināti nav ievērojis šajā likumā noteikto apdrošināšanas gadījuma pieteikšanas kārtību.

Savukārt ar šā likuma grozījumiem (redakcijā no 2017.gada 15.decembra) 41.panta pirmās daļas 1.punkta "d" apakšpunkts tika izteikts šādā redakcijā: d) nav iesniedzis aizpildītu saskaņoto paziņojumu apdrošinātājam pēc tā pieprasījuma, lai apdrošinātājs varētu pārliecināties par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem, papildinot 41.panta pirmās daļas 1. punktu ar "d^1" apakšpunktu šādā redakcijā: "d^1) nav sniedzis informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem apdrošinātājam pēc tā pieprasījuma, lai apdrošinātājs varētu pārliecināties par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem".

Ar 2017.gada 14.decembra grozījumiem Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta pirmās daļas 1.punkta "d" apakšpunkts papildināts ar papildu priekšnosacījumiem, lai iestātos šajā normā paredzētās tiesiskās sekas- apdrošinātāja tiesības iesniegt regresa prasību. Un šie priekšnoteikumi ir: "pēc apdrošinātāja pieprasījuma" un "lai apdrošinātājs varētu pārliecināties par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem".

Satversmes tiesa ar 2018.gada 6.jūnija spriedumu lietā Nr. 2017-21-01 "Par Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41. panta pirmās daļas 1. punkta "d" apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam", nolēma atzīt Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41. panta pirmās daļas 1. punkta "d" apakšpunktu (redakcijā, kas bija spēkā no 2007.gada 1.novembra līdz 2017.gada 15.decembrim) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam un attiecībā uz personām, kurām apstrīdētā norma tikusi piemērota vai būtu jāpiemēro tiesā, par spēkā neesošu no pamattiesību aizskāruma rašanās brīža.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 36.panta pirmās daļas 2. un 3.punktu: „(1) Ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajām personām ir šādi pienākumi: 2) saglabāt un uzrādīt bojāto mantu tādā stāvoklī, kādā tā bija pēc ceļu satiksmes negadījuma, līdz laikam, kad šajā likumā noteiktajā kārtībā ir fiksēti mantai nodarītie bojājumi vai saņemts atteikums veikt bojātās mantas apskati; 3) sniegt informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam pēc tā pieprasījuma". Savukārt saskaņā ar šī paša likuma panta otro daļu: "(2) Ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajam transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums nekavējoties (tiklīdz tas iespējams) paziņot par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam šādā veidā: 2) ja transportlīdzekļa īpašnieks ir persona, kura nepretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, viņš iesniedz apdrošinātājam, ar kuru noslēgts civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas līgums, vai, ja tāda nav, Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam aizpildītu saskaņoto paziņojumu gadījumā, kad ceļu satiksmes negadījuma apstākļi fiksēti, izmantojot saskaņotā paziņojuma veidlapas, vai rakstveidā informē par ceļu satiksmes negadījumu, ja ceļu satiksmes negadījuma apstākļus fiksējusi Valsts policija.

Kā ir norādīts prasības pieteikumā, tad prasītājam bija nepieciešams saņemt informāciju no transportlīdzekļa CADILLAC SRX, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, vadītāja, tāpēc prasītājs nosūtīja lūgumu transportlīdzekļa vadītājam (atbildētājam lietā), atgādinot par nepieciešamību izpildīt OCTA likuma 26.panta otrās daļas 2.punkta prasības un lūdzot tomēr iesniegt savu saskaņotā paziņojuma eksemplāru, vienlaicīgi norādot arī uz sekām, ja tas netiks izdarīts.

Lietā esošie pierādījumi apstiprina, ka 2008.gada 15.jūlijā prasītāja nosūtīja atbildētājam vēstuli Nr.ZD-2/08-1014 "Par negadījumu 2008.gada 11.jūnijā Daugavpilī", lūdzot atbildētāju līdz 2008.gada 29.jūlijam sniegt paskaidrojumus par CSNg apstākļiem, kā arī atrādīt zaudējumu nodarījušo transportlīdzekli. Vēstulē tika norādīts, ka saskaņā ar Saskaņoto paziņojumu otrs ceļa satiksmes negadījumā iesaistītais transportlīdzeklis ir atbildētāja turējumā esošais transportlīdzeklis CADILLAC SRX ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/. Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 36, panta pirmās daļas 2. punktu ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajām personām ir pienākums saglabāt un uzrādīt bojāto mantu tādā stāvoklī, kādā tā bija pēc ceļu satiksmes negadījuma un otrās daļas 2. punktu sniegt apdrošinātājam visu nepieciešamo informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem. Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma otrās daļas otro punktu, transportlīdzekļa īpašniekam, kurš nepretendē saņemt apdrošināšanas atlīdzību, tas ir, ceļu satiksmes negadījumā zaudējumus nodarījušais, rakstveidā informē apdrošinātāju ar kuru ir noslēgts civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas līgums, par ceļu satiksmes negadījumu. Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41. panta pirmās daļas pirmā punkta "c" apakšpunktu apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret transportlīdzekļa vadītāju, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus trešajai personai, ja tas pēc ceļu satiksmes negadījuma, neievērojot OCTA likumā vai citos normatīvajos aktos noteiktās prasības ir atstājis notikuma vietu un/vai saskaņā ar "d" apakšpunktu nav sniedzis informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem pēc apdrošinātāja pieprasījuma.

Atbildētājs līdz 2008.gada 29.jūlijam, kā arī pēc tam nav sniedzis prasītājam paskaidrojumus par CSNg apstākļiem un nav atrādījis zaudējumu nodarījušo transportlīdzekli, kā arī nav iesniedzis savu saskaņotā paziņojuma eksemplāru.

Lietā esošie pierādījumi apstiprina, ka prasītāja, pamatojoties uz Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta pirmās daļas 1.punkta d) apakšpunktu 2010.gada 20.oktobrī nosūtīja atbildētājam regresa pieteikumu ar lūgumu ne vēlāk kā līdz 2010.gada 17.novembrim atmaksāt prasītājam izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību par cietušo transportlīdzekli 337,51 LVL apmērā, kas atbilst 480,23 EUR. Regresa pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 36.pantu - ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajām personām ir pienākums sniegt apdrošinātājam visu nepieciešamo informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem. Ja transportlīdzekļa īpašnieks ir persona, kas nepretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, tad zaudējumus nodarījušam ir pienākums iesniegt apdrošinātājam aizpildītu saskaņoto paziņojumu (bez īpaša uzaicinājuma). Ja transportlīdzekļa vadītājs nav paziņojis par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos, pienākums paziņot ir transportlīdzekļa īpašniekam vai — transportlīdzekļa līzinga gadījumā — līzinga ņēmējam. Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta pirmo daļu: apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret transportlīdzekļa vadītāju, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus trešajai personai un nav iesniedzis aizpildītu saskaņotu paziņojumu Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma noteiktajā kārtībā vai nav sniedzis informāciju par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem apdrošinātājam pēc tā pieprasījuma; vai arī saskaņā ar šī paša likuma panta otro daļu: pret ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku vai — transportlīdzekļa līzinga gadījumā — līzinga ņēmēju, ja pēc ceļu satiksmes negadījuma transportlīdzekļa vadītājs, nav iesniedzis aizpildītu saskaņoto paziņojumu vai nav sniedzis informāciju par ceļu satiksmes

negadījuma apstākļiem apdrošinātājam pēc tā pieprasījuma un zaudējumu piedziņa no transportlīdzekļa vadītāja nav iespējama.

Ne Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 26.panta otrās daļas 2.punktā noteiktajā termiņā, ne arī pēc lūguma nosūtīšanas prasītājam saskaņotais paziņojums netika iesniegts. Lūgums iesniegt saskaņoto paziņojumu atbildētājam tika nosūtīts ierakstītā sūtījumā uz Saskaņotajā paziņojumā norādīto adresi, kas sakrīt arī ar polisē norādīto atbildētāja adresi, un kura tobrīd bija arī viņa deklarētā dzīvesvietas adrese, ko apstiprina lietā esošie Latvijas Pastam nodoto reģistrēto sūtījumu 2008.gada 15.jūlija saraksts Nr. 275, Latvijas Pastam nodoto reģistrēto sūtījumu 2010.gada 20.oktobra saraksts Nr. 277, 2014.gada 20.jūnija Latvijas Pasta reģistrēts ierakstīts sūtījums, 2011.gada 21.jūnija izdruka no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Personu Datu Pārlūka.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 31.panta pirmo daļu apdrošinātāji, kas ir apdrošinājuši ceļu satiksmes negadījumos iesaistīto transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, ņemot vērā ceļu satiksmes negadījuma apstākļus, izvērtē un nosaka katras ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas atbildību par nodarītajiem zaudējumiem.

Kā ir norādīts prasības pietikumā, tad prasītājam, kuram bija pienākums veikt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, nebija iespējams pārliecināties par zaudējumus nodarījušā transportlīdzekļa bojājumiem atbilstoši tam, kā to paredz Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 36.panta sestā daļa. Ja apdrošinātājam tiek liegtas jebkādas iespējas pārliecināties, ka kādas personas pieteiktie bojājumi patiešām ir gūti konkrētā ceļu satiksmes negadījuma rezultātā, tad prasītājs pat nevarēja pārliecināties, ka pieteiktais CSNg vispār ir noticis, tāpēc tam atlika tikai paļauties uz personas, kas apgalvo, ka ir cietušais, teikto. Nemaz nerunājot par to, ka prasītājam bija liegta iespēja izslēgt vai minimizēt krāpšanas riskus, pārliecināties par pašu negadījuma faktu, apstākļiem, veikt abos saskaņotā paziņojuma eksemplāros atspoguļotās informācijas salīdzināšanu.

Tiesas ieskatā, ir atzīstams, ka prasītājs ir darījis visu iespējamo, lai iegūtu lēmuma pieņemšanai nepieciešamo informāciju, jo tā rīcībā esošā informācija nebija pilnīga, ir atgādinājis atbildētājam par nepieciešamību iesniegt saskaņoto paziņojumu, lūgumu nosūtot uz paša transportlīdzekļa vadītāja saskaņotajā paziņojumā norādīto adresi, kas ir arī šīs personas dzīvesvietas adrese, ierakstīta sūtījuma veidā, bet atbildētājs nav ievērojis likuma prasības iesniegt saskaņoto paziņojumu, nav atsaucies uz apdrošinātāja aicinājumiem.

Ņemot vērā, ka atbildētājs prasīto zaudējumu summu prasītājam neatlīdzināja, prasītājs pret atbildētāju tiesā iesniedza pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā.

Saskaņā ar tiesas lēmumu lietā Nr.3-12/1215 pieteikums tika atstāts bez izskatīšanas pamatojoties uz Civilprocesa likuma 406.^{6} panta otro daļu, kas nosaka, ka pieteikums tiek atstāts bez izskatīšanas, jo brīdinājuma izsniegšana parādniekam nebija iespējama.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atbildētājs nav izmantojis savas Civilprocesa likuma 74.pantā paredzētās tiesības un nav sniedzis rakstveida paskaidrojumus, nav cēlis iebildumus pret prasību, nav apstrīdējis prasības pieteikumā minētos faktus, kā arī nav tiesā sniedzis pierādījumus par to, ka būtu veikta naudas līdzekļu samaksa, kā to paredz Civillikuma 1838.pants.

Tādejādi tiesa konstatē, ka prasītājam ir tiesības prasīt no atbildētāja regresa kārtībā segt zaudējumus saistībā ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

Pie šādiem apstākļiem, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājam zaudējumus, kas saistīti ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu 480,23 EUR apmērā.

Civillikuma 1753.pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu un Civillikuma 1759.pants paredz, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Prasītāja ir aprēķinājusi likumiskos nokavējuma procentus 65,76 EUR apmērā. Likumiskie nokavējuma procenti aprēķināti par laika periodu no 2014.gada 14.septembra līdz 2016.gada 31.oktobrim.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas aprēķināto likumisko nokavējuma procentu apmēru. Līdz ar to, tiesa prasītājas norādīto likumisko nokavējuma procentu aprēķinu atzīst par pamatotu un apmierināmu prasītājas norādītajā – 65,76 EUR apmērā par laika periodu no 2014.gada 14.septembra līdz 2016.gada 31.oktobrim.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.,44.panta nosacījumiem no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenami tiesāšanas izdevumi: valsts nodeva 81,90 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR, kā arī izdevumi, kas saistīti ar rakstveida pierādījumu iegūšanu 3,96 EUR.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus – sešus procentus gadā, no piespriestās, bet nepiedzītās pamatparāda summas, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, procentu apmērs ir seši procenti no simta gadā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu, kas nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas un tiesas izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 12.,41., 42., 189., 191., 192., 193., 195., 204.^{1}, 250.^{25} , 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda:

Prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu apdrošināšanas akciju sabiedrībai "Baltijas Apdrošināšanas Nams", reģistrācijas Nr.40003494976, zaudējumus 480,23 EUR (četri simti astoņdesmit eiro 23 centi), likumiskos kavējuma procentus 65,76 EUR (sešdesmit pieci eiro 76 centi) par laika periodu no 2014.gada 14.septembra līdz 2016.gada 31.oktobrim, tiesāšanas izdevumus 90,56 EUR (deviņdesmit eiro 56 centi), kopā 636,55 EUR (seši simti trīsdesmit seši eiro 55 centi).

Piespriestās summas iemaksājamas apdrošināšanas akciju sabiedrībai "Baltijas Apdrošināšanas Nams", reģistrācijas Nr.40003494976, kontā Nr. LV48HABA0001408062030, AS „Swedbank", SWIFT:HABALV22.

Atzīt apdrošināšanas akciju sabiedrībai "Baltijas Apdrošināšanas Nams" tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos kavējuma procentus 6 % gadā no piespriestās parāda summas 480,23 EUR līdz sprieduma izpildei, bet ne vairāk kā galvenā parāda 480,23 EUR apmērā.

Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas pēc sprieduma spēkā stāšanās sprieduma labprātīgai izpildei.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas -2019.gada 12.aprīļa - Latgales apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Daugavpils tiesā.

Daugavpils tiesas tiesnese: I.Beitāne